

Kingdom of the Netherlands

СТИСЛИЙ ОГЛЯД ЗВІТУ

про результати дослідження інституційної спроможності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у Луганській області щодо запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству

Дослідження проведено у період з 03 вересня по 30 листопада 2018 року в рамках проекту ПРООН «Верховенство права та правосуддя на рівні громад у районах України, постраждалих від конфлікту».

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Здійснити огляд національного законодавства у сфері запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству.
2. Розглянути існуючу систему роботи Луганської обласної державної адміністрації та органів виконавчої влади щодо запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству.
3. Проаналізувати інституційну спроможність громад – пілотних територій проекту: Біловодської, Чмирівської, Красноріченської, Білокуракінської, Троїцької, Новопокровської об'єднаних територіальних громад (ОТГ), а також громад, які знаходяться в процесі об'єднання – Новоайдарської, Кременської, Попаснянської, Марківської, – у забезпеченні роботи щодо запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству.
4. Розробити рекомендації щодо покращення роботи із запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

За підсумками проведеного дослідження інституційної спроможності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у Луганській області щодо забезпечення роботи із запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству можна зробити такі висновки:

РЕГІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

Департамент соціального захисту населення Луганської ОДА проводить системну роботу щодо координації заходів із запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству, а саме:

- забезпечує роботу координаційної ради з питань сім'ї, ґендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми;
- систематично проводить інформаційні заходи на рівні громад;
- заохочує громадськість до реагування на ґендерно зумовлене та домашнє насильство, особливо поблизу лінії зіткнення шляхом навчання та інспекторської підтримки координаторів, які на волонтерських засадах працюють із населенням;
- забезпечує роботу обласної «гарячої» телефонної лінії для психологічної підтримки постраждалих від насильства;
- сприяє запровадженню соціально-психологічних послуг постраждалим від насильства у громадах;
- розвиває місцеву систему якісної переадресації постраждалих від суб'єкта, який виявив факт насильства, до суб'єкта, який надає комплексну допомогу;
- сприяє створенню притулків для постраждалих від насильства та забезпечує роботу Луганського обласного центру соціально-психологічної допомоги;
- сприяє функціонуванню кабінетів довіри для жінок, які постраждали від сексуального насильства, розміщених у місцевих лікарнях;
- разом з міжнародними партнерами сприяє запровадженню соціально-психологічних послуг у громаді із корекції поведінки кривдників, які вчиняють насильство, шляхом організації навчання фахівців для здійснення такої роботи;
- впроваджує Регіональний план заходів із реалізації Національного плану дій щодо виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека» на період до 2020 року та Регіональну цільову програму вдосконалення та розвитку системи надання соціальних послуг у Луганській області на 2016-2019 роки «Турбота».

МІСЦЕВИЙ РІВЕНЬ

Аналіз інституційної спроможності органів місцевого самоврядування у забезпеченні роботи щодо запобігання та протидії гендерно зумовленому та домашньому насильству засвідчує, що громади, охоплені дослідженням, достатньо спроможні проводити таку діяльність та мають достатньо власних ресурсів для забезпечення такої роботи.

За підсумками аналізу можна стверджувати про таке:

- проблема запобігання та протидії гендерно зумовленому та домашньому насильству актуальна для усіх громад;
- динаміка звернень громадян та статистичні дані суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії насильству, свідчать про тенденцію до зростання.

У зв'язку з такою динамікою зростання кількості звернень громади реагують на це відповідним чином:

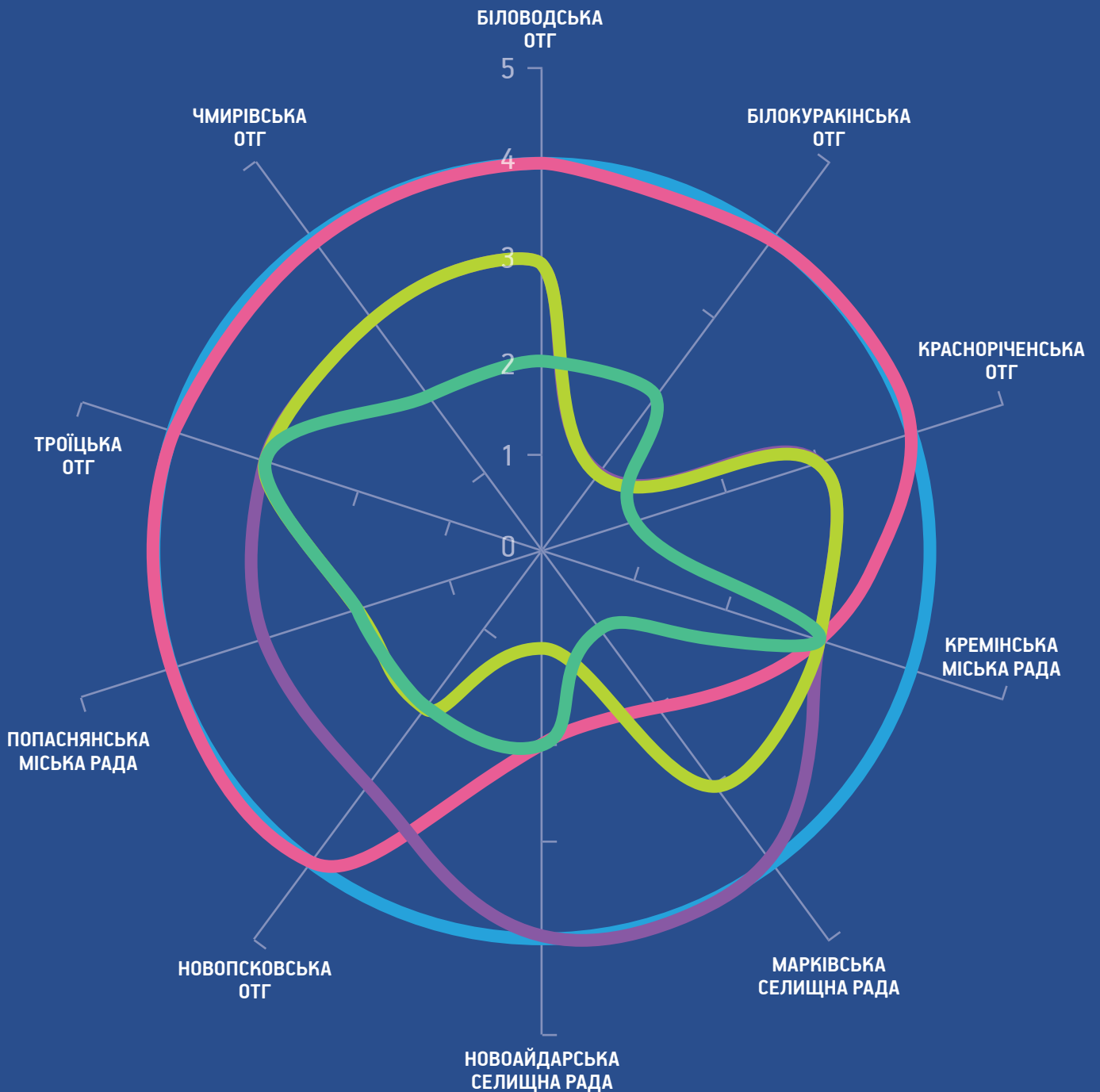
- у кожній пілотній громаді діють координаційні ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми та існують чітко відпрацьовані механізми взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи із запобігання та протидії насильству;
- забезпечується регулярне проведення тренінгів, зокрема, організованих міжнародними організаціями, для керівників та фахівців відповідних служб усіх рівнів;
- систематично проводяться інформаційні заходи на рівні громад про гендерно зумовлене та домашнє насильство;

- у громадах діють центри надання соціальних послуг / центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- у громадах наявні територіальні підрозділи поліції, які повністю укомплектовані дільничними офіцерами поліції;
- місцевими соціальними службами та територіальними підрозділами ГУ НП в Луганській області ведеться систематичний облік виявлених випадків гендерно зумовленого та домашнього насильства;
- у громадах надаються доступні послуги для постраждалих від насильства: соціально-психологічні, соціально-медичні, інформаційні, послуга «мобільна бригада соціально-психологічної допомоги»;
- громади мають досвід співпраці з міжнародними організаціями у запровадженні та розвитку системи соціальних послуг із протидії насильству;
- у громадах існують громадські організації, які працюють за цим напрямом і спроможні залучати соціальні інвестиції в громаду для вирішення питань із запобігання та протидії гендерно зумовленому та домашньому насильству;
- органи місцевого самоврядування мають потенційну можливість щодо закупівлі послуг мобільної бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим від насильства в інших органів місцевого самоврядування на рівні міжмуніципального співробітництва або міжбюджетних трансфертів (субвенцій).

Спроможність органів державної влади та органів місцевого самоврядування у Луганській області узагальнена на рис.1.

**СПРОМОЖНІСТЬ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДЛУГАНСЬКОЇ
ОБЛАСТІ (ПІЛОТНИХ ТЕРИТОРІЙ ПРОЕКТУ)
ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ РОБОТУ ІЗЗАПОБІГАННЯ
ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ**

- Актуальність питання
- Кадрове забезпечення соц. служб
- Можливості місцевого бюджету
- Усвідомлене ставлення керівництва
- Кадрове забезпечення поліції

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДЛЯ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ТА МІСЦЕВИХ РАД ОБЛАСТІ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ҐЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНЕ ТА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ ҐЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНИХ ПРОГРАМ ТА БЮДЖЕТІВ

I. КООРДИНАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ

1. Керівникам місцевих рад потрібно активніше ініціювати заходи, спрямовані на забезпечення якісної роботи із запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству.
2. Необхідно розробити регіональну Стратегію ґендерної рівності та План дій як загальні стратегічні документи, які передбачають заходи із запобігання та реагування на ґендерно зумовлене та домашнє насильство.
3. Із залученням місцевих лідерок/лідерів та захисниць/захисників ґендерної рівності створити регіональні консультативні групи громадянського суспільства для зміцнення громадянської активності за напрямом запобігання насильству щодо жінок та дівчат.
4. Забезпечити надання соціально-психологічних послуг постраждалим від ґендерно зумовленого та домашнього насильства у кожній громаді, зокрема через соціальне замовлення.
5. Провести аналіз роботи координаційних рад з питань сім'ї, ґендерної рівності, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми і розробити перспективний план міжсекторальної взаємодії.
6. Забезпечити проведення щоквартальних зустрічей вищезазначених координаційних рад з метою покращення взаємодії між усіма відповідними суб'єктами для швидкого реагування на ґендерно зумовлене та домашнє насильство.
7. Включити до складу зазначених координаційних рад усіх рівнів представників місцевих неурядових громадських і жіночих організацій для проведення моніторингу і оцінки координації дій за цим напрямом.
8. Створити довгострокову регіональну та місцеві програми щодо запобігання та протидії ґендерно зумовленому та домашньому насильству, передбачивши їх щорічне бюджетне фінансування.
9. Сприяти систематичному проведенню спільних зустрічей поліції та населення для обговорення проблем безпеки в громаді, а також реалізації спільних проєктів: «Безпечне місто», «Сусідська варта», «Безпечний дім» тощо.
10. Залучати до співпраці соціально орієнтований бізнес для виділення коштів на проведення інформаційних заходів з питань ґендерно зумовленого та домашнього насильства, а також розвиток системи послуг постраждалим від насильства та кривдникам, які його вчиняють.
11. Запропонувати громадським організаціям, активним громадянам та представникам жіночих організацій увійти до ро-

бочих груп, які розробляють програми соціального та економічного розвитку на місцевому рівні.

12. Провести «круглі столи» із представниками органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади та громадянського суспільства для обговорення можливості впровадження державного соціального замовлення соціальних послуг, що надаються місцевими неурядовими громадськими організаціями, їх умов та фінансування з місцевих та регіональних бюджетів.
13. Ініціювати виділення коштів у видатках регіонального та місцевих бюджетів на підтримку цільових грантів для місцевих громадських організацій, які надають послуги та адресну допомогу постраждалим від насильства та кривдникам, які його вчиняють.
14. Сприяти залученню громадськості до участі у забезпеченні громадського порядку та безпеки (наприклад, через створення громадських формувань для спільного з поліцією патрулювання).

II. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

15. Організувати на базі Луганського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді навчання фахівців за дисципліною «Запобігання та протидія гендерно зумовленому та домашньому насильству».
16. Забезпечити систематичне проходження тренінгів керівниками структурних підрозділів місцевих органів влади на тему ефективного управління і координації дій із запобігання та протидії гендерно зумовленому та домашньому насильству.
17. Відновити посади фахівців із соціальної роботи у штатному розписі об'єднаної територіальної громади/ соціальних служб міст з виділенням бюджетних коштів на їх утримання.
18. Внести до посадових інструкцій фахівців із соціальної роботи повноваження щодо виявлення і перенаправлення постраждалих від насильства, а також здійснення профілактичних заходів.

III. ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

19. Систематично проводити інформаційні заходи на рівні громади, зокрема у закладах освіти, на тему гендерно зумовленого та домашнього насильства з метою підвищення обізнаності серед членів громади, особливо серед чоловіків: флешмоби, вуличні театри, волонтерські акції з питань профілактики та протидії насильству тощо.
20. Активізувати інформаційно-роз'яснювальну роботу про гендерно зумовлене та домашнє насильство за принципом «рівний – рівному», залучити до такої роботи представників місцевих молодіж-

- них об'єднань та молодіжних центрів.
21. Забезпечити навчання сільських жінок щодо розуміння власних прав, сприяти підвищенню самоповаги і зміцнення їхніх можливостей із протистояння насильству.
 22. Сприяти розробці інформаційних матеріалів: плакатів, щоденників, інформаційних стендів тощо.
 23. Сприяти виділенню регіональними та місцевими медіа безкоштовного ефірного часу для інформування населення про гендерно зумовлене та домашнє насильство та висвітлення історій жінок, які успішно подолали власну ситуацію, пов'язану з насильством.
 24. Сприяти створенню місць для соціальної реклами (придорожніх рекламних щитів, вуличних світлових вивісок, «рухомих рядків» на адміністративних будівлях, LED-екранів тощо).
 25. Забезпечити роботу Інтернет-ресурсів для інформування населення про гендерно зумовлене та домашнє насильство (тематичні групи у соціальних мережах, тематичні сайти, регіональні та місцеві інтернет-газети, інтернет-радіо тощо).

IV. РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПОСЛУГ

26. Сприяти процесу передачі мобільних бригад соціально-психологічної допомоги під управлінням МБФ «Українська фундація громадського здоров'я», які фінансуються Фондом ООН у галузі народонаселення та Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), під управління і фінансове забезпечення територіальних громад або виділенню регіональної субвенції місцевим бюджетам на утримання вищезазначеної послуги.
27. Розвивати місцеву систему якісної переадресації постраждалих від насильства від суб'єкта, який виявив факт насильства, до суб'єкта, який надає комплексну допомогу.
28. Створити та забезпечити систематичну роботу денних центрів для індивідуальних та групових психологічних консультацій для мешканців громад.
29. Забезпечити соціальних фахівців у віддаленій від районного центру сільській місцевості автотранспортом за рахунок місцевого бюджету.
30. Створити притулки/ безпечні місця для постраждалих від насильства, включаючи дітей: денні центри для жінок, які опинилися у складних життєвих обставинах, соціальні готелі для тимчасового перебування тощо.
31. Сприяти функціонуванню кабінетів довіри для жінок, які постраждали від сексуального насильства, які фінансуються за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення.
32. Запровадити соціально-психологічні послуги у громадах із корекції поведінки кривдників, які вчиняють насильство, та забезпечити їхню доступність та систематичне надання на місцевому рівні.
33. Надавати підтримку службам психологічних консультацій, центрам підтримки сім'ї, забезпечувати проведення активних заходів для сімейного відпочинку, функціонування творчих, ігрових і освітніх просторів для дітей та молоді, зон відпочинку тощо.